

Δημήτρης Γκόβας

Η σημερινή κατάσταση του συνδικαλιστικού κινήματος, η βαθιά του κρίση, τα σημάδια έντονου εκφυλισμού του, η κατάρρευση ακόμα και παραδοσιακών δομών του και κυρίως η αποσυσπείρωση και η αδυναμία να οργανώσει στοιχειωδώς ακόμα και αμυντικούς αγώνες, έχουν ανοίξει τη συζήτηση μέσα στο αγωνιστικό δυναμικό, αλλά και στους εργαζόμενους, για τα αίτια της πορείας και εξέλιξης αυτής, αλλά και για την προοπτική του συνδικαλιστικού κινήματος. Το σύνθημα της ταξικής ανασυγκρότησης, της ανασύνταξης και αναγέννησης του συνδικαλιστικού και ευρύτερα του εργατικού κινήματος, δεν είναι επομένως μονάχα μια πρόταση, αντίληψη και γραμμή των ταξικών και αντικαπιταλιστικών δυνάμεων, αλλά –με το ένα ή το άλλο περιεχόμενο, πρόσημο και τρόπο- τίθεται σήμερα από σημαντικά τμήματα πρωτοπόρων αγωνιστών και εργαζομένων, ακόμα και από άλλες δυνάμεις.

Το διαζύγιο των ΓΣΕΕ-ΑΔΕΔΥ, μεγάλων Ομοσπονδιών και Εργατικών Κέντρων με τους εργαζόμενους δείχνει οριστικό και αμετάκλητο. Ακριβώς την περίοδο της πιο βάρβαρης επίθεσης στην εργαζόμενη πλειοψηφία, το υπάρχον συνδικαλιστικό κίνημα εγκαταλείπει ακό–μα και τον αμυντικό μαχητικό ρεφορμισμό (για τον «επιθετικό» ούτε λόγος να γίνεται). Προωθούν την κοινωνική συναίνεση, την ταξική συνεργασία. Έχουν περάσει στην ανοιχτή υποστήριξη των στόχων της εργοδοσίας, της ΕΕ, των κυβερνήσεων και του κράτους. Γίνονται «εταίροι», δηλαδή συνειδητά υποκείμενα της αστικής στρατηγικής, όπως ανάγλυφα έδειξαν και μια σειρά πρόσφατα παραδείγματα, όπως π.χ. το ΝΑΙ της ΓΣΕΕ στο 3ο μνημόνιο και το δημοψήφισμα, η συμφωνία της ΓΣΕΕ με την κυβέρνηση, τον ΣΕΒ και άλλες εργοδοτικές οργανώσεις για «εθνική γραμμή διαπραγμάτευσης» με τους «θεσμούς» στα εργασιακά σήμερα, η τακτική της υπονόμησης κάθε σκιρτήματος αντίστασης των εργαζομένων έξω από το πρόγραμμα των «άσφαιρων» σχεδιασμών τους, όπως με την απεργία «φάντασμα» στο ασφαλιστικό την άνοιξη, ή ακόμα χειρότερα με τη διάσπαση των πανεργατικών απεργιακών κινητοποιήσεων τώρα, όπου η ΑΔΕΔΥ απέργησε στις 24/11 και η ΓΣΕΕ θα απεργήσει στις 8/12 ίσως και μετά την κατάληξη των νέων αντεργατικών μέτρων για τα εργασιακά...

Δεν πρόκειται πλέον για συνδικάτα του οικονομικού-διεκδικητικού αγώνα των εργαζομένων, έστω ρεφορμιστικά, ούτε για οργανισμούς που κυριαρχούνται από μια γραφειοκρατία, αλλά για πολιτικούς μηχανισμούς που προωθούν την αστική πολιτική μέσα στους εργαζόμενους. Η πορεία ταξικής ανασυγκρότησης είναι μια ριζική και από εργατική-απελευθερωτική σκοπιά οριοθέτηση από το περιεχόμενο και τα αιτήματά τους, από την άποψή τους για τον οικονομικό και πολιτικό αγώνα, για τη σχέση κόμματος-συνδικάτων, για τις μορφές πάλης, για την «πολιτική οικονομία» και τις αξίες τους, για τη συγκρότηση και την εσωτερική ζωή τους.

Το ταξικό συνδικαλιστικό κίνημα απέναντι στην αστική πολιτική

«Αν τα εργατικά συνδικάτα είναι μια φορά απαραίτητα για τις αψιμαχίες ανάμεσα στο κεφάλαιο και την εργασία, τόσο μεγαλύτερη σημασία έχουν σαν οργανωμένα κέντρα για την κατάργηση αυτού του ίδιου συστήματος της μισθωτής εργασίας και της κυριαρχίας του κεφαλαίου»,

τόνιζε ο Κ. Μαρξ, στους αντιπροσώπους της Α΄ Διεθνούς το 1866.

Αυτή η θεμελιακή για τους συνειδητούς αγωνιστές του εργατικού κινήματος διαπίστωση αποτυπώνει τη διαχωριστική γραμμή της παρέμβασης στα συνδικάτα και της κατεύθυνσης που θα έχει η δράση των ταξικών δυνάμεων απέναντι στην αστική πολιτική και τις δυνάμεις της στο συνδικαλιστικό κίνημα. Η κρισιακή κατάσταση των συνδικάτων και ο εκφυλισμός του μοντέλου που κυριάρχησε στη συνδικαλιστική οργάνωση των εργαζομένων στη χώρα μας-και όχι μόνο- μέχρι σήμερα, έχει πολλαπλές αιτίες και χρειάζεται βαθύτερη ανάλυση και μελέτη.

Ορισμένα βασικά ζητήματα είναι:

α. Στη συγκρότηση της εργατικής τάξης, στη συνείδηση άρα και στην κίνησή της, ενυπάρχει ταυτόχρονα η τάση της εξάρτησης από το κεφάλαιο και της υποταγής σε αυτό, μαζί με την τάση της χειραφέτησής της. Η διαπάλη και ο κάθε φορά συσχετισμός μεταξύ των δυο αυτών τάσεων, που αφορά συνολικότερα τους πολιτικούς, ιδεολογικούς και οικονομικούς συσχετισμούς, καθορίζει την «ποιότητα» της οργάνωσης της τάξης, το επίπεδο των αγώνων, την κατεύθυνση και το περιεχόμενό τους.

β. Τα αλληπάλληλα κύματα των αστικών αναδιαρθρώσεων δεν έχουν μόνο οικονομικές

επιπτώσεις, όπως η αύξηση του βαθμού εκμετάλλευσης, αλλά υπονομεύουν και τη βάση ενότητας και συλλογικής συσπείρωσης της εργατικής τάξης, δηλαδή επιδρούν πολιτικά-κοινωνικά με αντανάκλαση στην οργάνωση της τάξης.

Υ. Η χειραγωγητική παρέμβαση των κομμάτων της αστικής πολιτικής και των παρατάξεών τους στο συνδικαλιστικό κίνημα. Ιδιαίτερο ρόλο ενσωμάτωσης έπαιξαν και παίζουν οι διάφορα ρεφορμιστικές δυνάμεις και φυσικά καταλυτικό τα κάθε λογής κεντροαριστερά και σοσιαλδημοκρατικά κόμματα.

Δ. Η κοινωνική πίεση και τα αδιέξοδα που διαμορφώνουν -ιδιαίτερα σε περιόδους καπιταλιστικής κρίσης όπως η σημερινή- η ανεργία, ο φόβος της απόλυσης, το περιορισμένο εισόδημα, η γενικότερη ανασφάλεια, κ.λπ., σε συνδυασμό με την αποτελεσματικότητα των πρόσφατων αγώνων. Δηλαδή η κρίση του προτάγματος της συλλογικής στάσης και διεκδίκησης έναντι του ατομικού δρόμου.

Το βασικό πρόβλημα βρίσκεται στη μέχρι στιγμής αδυναμία της εργατικής τάξης, του κινήματος και των φορέων της -συνδικαλιστικών και πολιτικών- να κάνουν κυρίαρχη στην πρακτική και την κίνησή τους την τάση της χειραφέτησης.

Οι αιτίες είναι φυσικά πολλές, με βασικές την απουσία μιας ισχυρής απελευθερωτικής εργατικής πολιτικής αντίληψης και παρέμβασης και η έλλειψη εργατικής δικτύωσης και κοινωνικής βάσης. Έτσι, όλα τα στοιχεία που συνθέτουν τη φυσιογνωμία του συνδικαλιστικού κινήματος, το περιεχόμενο των αιτημάτων, η σχέση οικονομικού-πολιτικού αγώνα, η βάση συγκρότησης, η λειτουργία και δομή του, η δημοκρατία στο εσωτερικό των συνδικάτων, η σχέση συνδικάτων-κομμάτων, το ιδεολογικό-αξιακό φορτίο του εργατικού κινήματος, αντί να «χρωματίζονται» με εργατικά χαρακτηριστικά, αντί να τείνουν στην ανάδειξη της τάσης χειραφέτησης, στην ισχυροποίηση και στην επικράτησή της, ρίχνουν το βάρος τους σε ακριβώς αντίθετη -δηλαδή αστική- κατεύθυνση. Μέσα από μια ολόκληρη διαδρομή, με πλούσια οπωσδήποτε ιστορία αγώνων, με ηρωικές στιγμές και με σημαντικούς σταθμούς και κατακτήσεις στο παρελθόν που δεν πρέπει καθόλου να υποτιμηθούν, έχουμε φτάσει σήμερα στην ανοιχτή αστικοποίηση των φορέων που γεννήθηκαν ως όργανα της εργατικής τάξης και της πάλης της.

Πλευρά που εντείνει την ανάγκη για το άνοιγμα της συζήτησης και την προώθηση βημάτων για την ταξική ανασυγκρότηση του συνδικαλιστικού κινήματος -ως τμήμα του ευρύτερου εργατικού και λαϊκού κινήματος- είναι και η επιθετική απαίτηση του κεφαλαίου, της εργοδοσίας και των «δανειστών» ΕΕ και ΔΝΤ για αντιδραστικές αλλαγές στην εργατική και

ευρύτερη νομοθεσία, πολλές από τις οποίες προωθήθηκαν και εφαρμόζονται ήδη τα τελευταία χρόνια, καθώς και η «διαπραγμάτευση» της κυβέρνησης με τους θεσμούς της ΕΕ και του ΔΝΤ και οι παρεμβάσεις του ΣΕΒ που προωθούν αντιδραστικές αλλαγές στα εργασιακά και τον υπάρχοντα συνδικαλιστικό νόμο. Οι ταξικές δυνάμεις δεν μπορούν να δώσουν μάχη οπισθοφυλακών απέναντι στην κλιμακούμενη επίθεση, ούτε μάχη υπεράσπισης των ισχυόντων νόμων. Αντίθετα, τώρα πρέπει να προβληθούν τα αιτήματα και η λογική για την ριζική αλλαγή, την ταξική ανασυγκρότηση του συνδικαλιστικού και ευρύτερα του εργατικού κινήματος, ώστε να υπάρξει το αντίπαλο δέος στην αστική επίθεση.

Πολλές παραδοσιακές αντιλήψεις και δυνάμεις δεν κατανοούν τις βαθιές αλλαγές και την πορεία εκφυλισμού του συνδικαλιστικού κινήματος. Κάνουν εύκολη και ρηχή -κατά τη γνώμη μας- κριτική ότι πάντα τα συνδικάτα ήταν ρεφορμιστικά, ή ότι πάντα υπήρχε γραφειοκρατία. Ότι δεν υπάρχει άλλος τρόπος οργάνωσης σήμερα, παρά σε αυτά τα συνδικάτα. Ότι με πίεση και παρέμβαση μπορούν να αλλάξουν οι συσχετισμοί σε αυτά. Ότι χρειάζεται να είμαστε τμήμα αυτών των μηχανισμών, για να είμαστε μέσα στους εργάτες.

Ας ξεκαθαρίσουμε: Οι ταξικές δυνάμεις παρεμβαίνουν σε κάθε εργατική πάλη. Παρεμβαίνουν και στα υπάρχοντα συνδικάτα. **Με ποια όμως γραμμή και προς ποια κατεύθυνση;** Η λογική της ταξικής ανασυγκρότησης και ενός νέου, αποτελεσματικού και νικηφόρου εργατικού κινήματος, δεν εννοείται με οποιαδήποτε «παρθενογένεση», δεν φαντάζεται κάποια «**καθαρή εργατική πολιτική**», ούτε είναι μια οργανωτίζουσα πρόταση για «**κόκκινα**» «**δικά μας**» **συνδικάτα**. Από αυτή τη σκοπιά δεν αποτελεί λύση η κομματικοκεντρική λογική του ΠΑΜΕ ή ενός άλλου ΠΑΜΕ με στενό ορίζοντα την πολιτική υπηρέτηση των στόχων και του στενού σχεδιασμού ενός κόμματος.

Εκτίμησή μας είναι ότι **πρώτο**, το σημερινό συνδικαλιστικό κίνημα δεν μπορεί να μετασχηματιστεί σε όργανο της εργατικής πάλης με αλλαγή προσώπων, συσχετισμών, ή με λειτουργικές βελτιώσεις, με ποσοτική διαφοροποίηση στους στόχους του, κ.λπ.

Δεύτερο, η κρίση του συνδικαλιστικού κινήματος δεν είναι απλά και κυρίως θέμα αρνητικών συσχετισμών.

Τρίτο, η πλειοψηφία των εργαζομένων, ιδιαίτερα του ιδιωτικού τομέα δεν είναι μέσα στα συνδικάτα, αλλά εκτός.

Κατά συνέπεια, η ανασυγκρότηση του συνδικαλιστικού κινήματος, η αναγέννηση της εργατικής πάλης, περνάει και μέσα και έξω από το υπάρχον συνδικαλιστικό κίνημα, και

κυρίως εναντίον του περιεχομένου, της κατεύθυνσης και της δομής του. Η διαμόρφωσή ενός νέου εργατικού κινήματος θα είναι μια πορεία συνύπαρξης και αντιπαλότητας, ενότητας και αντιπαράθεσης του παλιού με το νέο, της τάσης απεγκλωβισμού από την αστική κυριαρχία με την τάση συμβιβασμού προς αυτήν.

Προϋποθέτει τη δράση μέσα στα υπάρχοντα συνδικάτα, όπως προϋποθέτει και τη δράση για δημιουργία νέων και τη συσπείρωση ευρύτερων τμημάτων εργαζομένων σε αυτά.

Προϋποθέτει πολλές μορφές -νέες και «παλιές»- και συνδυασμούς συλλογικής οργάνωσης και διεκδίκησης των εργαζομένων. Άρα, το «**ΕΚΤΟΣ**» και «**ΕΝΑΝΤΙΟΝ**» των σημερινών συνδικάτων, είναι «**ΕΞΩ**» και ανταγωνιστικά σ' όλες τις πλευρές που συνθέτουν τη φυσιογνωμία και τη γραμμή τους. Δεν πρόκειται για «**ΕΞΩ ΑΠΟ ΤΟΥΣ ΕΡΓΑΤΕΣ**», οι οποίοι στη συντριπτική τους πλειοψηφία είναι ούτως ή άλλως έξω από τα σημερινά συνδικάτα, είτε ουσιαστικά είτε τυπικά. Αντίθετα, η ανταγωνιστική κίνηση προς το «επίσημο» συνδικαλιστικό κίνημα είναι «**ΜΕΣΑ**» **στους εργάτες**, είναι πολλές φορές **προϋπόθεση αλλά και δρόμος για το «μέσα» στους εργάτες**.

Σήμερα, από τις ταξικές δυνάμεις και τους αγωνιστές απαιτείται ανάπτυξη πλούσιας δράσης άμεσα στην εργατική τάξη και τη νεολαία, και όχι αποκλειστικά μέσα στον υπάρχοντα συνδικαλισμό, τις διαδικασίες-δομές και τον αναποτελεσματικό σχεδιασμό του. Απαιτούνται τολμηρές και καινοτόμες προσπάθειες και δοκιμασία δρόμων όπως οι Επιτροπές Αγώνα, οι Συνελεύσεις Αγώνα, οι κλαδικοί, τοπικοί, θεματικοί και συνολικότεροι Συντονισμοί κ.ά., όπως φυσικά και σκληρή δουλειά για την δημιουργία σωματείων σε χώρους δουλειάς και κλάδους.

Οι προσπάθειες αυτές, αν και γίνονται κάποια βήματα, είναι εξαιρετικά αναιμικές ακόμα, ιδιαίτερα σε τομείς και κλάδους στρατηγικής σημασίας. Σε αυτά τα δύσκολα αλλά εντελώς αναγκαία καθήκοντα θα κριθούν όλες οι ταξικές δυνάμεις που δρουν στο εργατικό και συνδικαλιστικό κίνημα, ιδιαίτερα οι εργατικές Παρεμβάσεις-Κινήσεις και Συσπειρώσεις, αλλά και οι δυνάμεις της αντικαπιταλιστικής και σύγχρονα κομμουνιστικής αριστεράς, που πρέπει να αποτελέσουν το πολιτικό νεύρο και τον κινητήριο μοχλό σε επεξεργασίες, περιεχόμενο, δρόμους και προσπάθειες για την ταξική ανασυγκρότηση. Στον αγώνα αυτό θα συμβάλλει και μια ταξική κίνηση για την ανατροπή και την απελευθέρωση της εργατικής τάξης, για ένα νέο εργατικό κίνημα.

Νέου τύπου ταξικά συνδικάτα, που ενώνουν τους εργαζόμενους και τους «διασπούν» από την εργοδοσία

Η καταστροφική λογική της συναίνεσης με τον ευρωπαϊσμό, την ανταγωνιστικότητα και την ανάπτυξη, την αξιολόγηση, την ανταποδοτικότητα και τις ιδιωτικοποιήσεις, η τακτική του παζαρέματος με τις κυβερνήσεις και της υπόκλισης στη λογική των «αναγκαίων θυσιών», η γραμμή της κομματικής στοίχισης, η υποταγή στο διαδρομισμό στα υπουργεία και η αναποτελεσματική λογική της «εξάιρεσης» του ενός ή του άλλου κλάδου από αντιδραστικά μέτρα που έχει ο κυρίαρχος υποταγμένος συνδικαλισμός, οδήγησαν τους εργαζόμενους από την μια απώλεια στην άλλη. Αντίθετα, οι μεγαλύτερες κατακτήσεις και η βελτίωση της θέσης του κόσμου της δουλειάς ήταν αποτέλεσμα μεγάλων αναμετρήσεων και κινημάτων που είχαν στις σημαίες τους τα καθολικά ταξικά συμφέροντα και τις ανάγκες, που διεκδίκησαν το «όλο» και όχι τα ψίχουλα. Σε πολύ δύσκολες και μαύρες εποχές...

Απέναντι στις επιδιώξεις της εργοδοσίας και την πολιτική των αντιλαϊκών κυβερνήσεων, απέναντι στη γραμμή του αστικού συνδικαλισμού της ήττας, η ταξική πτέρυγα και η μαχόμενη ανατρεπτική αριστερά παρεμβαίνει, δοκιμάζει και προβάλλει μια άλλη λογική για το συνδικαλιστικό κίνημα. Παλεύουμε για νέου τύπου ταξικά συνδικάτα (σε περιεχόμενο, λειτουργία, δομή) που θα ενώνουν την τάξη, με πρώτο στόχο τη ριζική αλλαγή της θέσης των εργαζομένων.

Είναι φανερό, ότι όποιος σήμερα αρνείται να αντιμετωπίσει την πραγματικότητα των ασθενικών σωματείων, των άμαζων διαδικασιών, των άσφαιρων κινητοποιήσεων, δεν μπορεί να συμβάλλει στην αντιστροφή της κατάστασης, στην αναγκαία αντεπίθεση των εργαζομένων και του κινήματός τους σε όλα τα επίπεδα. Για αυτό, δίνουμε πρώτα από όλα τη μάχη για να μπορεί να υπάρχει συνδικάτο, απεργία, εργατικό δικαίωμα, μορφές οργάνωσης και εργατικής δημοκρατίας για όλους τους εργαζόμενους.

Ταυτόχρονα, χρειάζονται τολμηρές και βαθύτερες απαντήσεις που φωτίζουν τις αιτίες της σημερινής κατάστασης, αποκαλύπτουν παθογένειες, ορίζουν μια διαφορετική κατεύθυνση. Οι απαντήσεις αυτές δεν θα δοθούν με «ασκήσεις επί χάρτου». Θα δοθούν και θα κριθούν μέσα στις ίδιες τις αγωνιστικές διαδικασίες του εργατικού κινήματος. Με πολιτική ανεξαρτησία από τον ταξικό αντίπαλο και τους μηχανισμούς του (κυβέρνηση, αστικά κόμματα, δικαιοσύνη, ΕΕ και οργανισμοί, κ.λπ.), από τα ιδεολογήματα των ενιαίων, «εθνικών» ή διαταξικών συμφερόντων.

Οι αλλαγές στους όρους της ταξικής πάλης και οι εμπειρίες που υπάρχουν, αναδεικνύουν κάποια σημαντικά στοιχεία για τη δομή και λειτουργία που ανταποκρίνεται σήμερα στις ανάγκες της εργατικής πάλης. Ορισμένα βασικά σημεία μιας πρότασης ταξικής ανασυγκρότησης του εργατικού συνδικαλισμού είναι:

- **Συνδικάτα που ενώνουν τους εργαζόμενους και τους «διασπούν» από την εργοδοσία.** Σωματεία όλων των εργαζομένων, ανεξάρτητα από τον τύπο, είδος σύμβασης, σχέσης εργασίας, μορφή πρόσληψης, ηλικία, φύλο και εθνικότητα. Όργανα αγωνιστικής ταξικής ενότητας για την διεκδίκηση ενιαίων μισθολογικών, εργασιακών, ασφαλιστικών και συνδικαλιστικών δικαιωμάτων.
- **Συνδικάτα ανά επιχείρηση και ανά κλάδο.** Παλεύουμε για μαζικά επιχειρησιακά και πραγματικά κλαδικά συνδικάτα. Δύναμη συγκέντρωσης και οργάνωσης όλων των εργαζομένων στο χώρο δουλειάς και τον κλάδο, ανεξάρτητα από ειδικότητα και επάγγελμα. Όχι στον κατακερματισμό και την πολυδιάσπαση, τον συντεχνιασμό.
- **Συνδικάτα ταξικά και μαζικά.** Κύτταρα της εργατικής συσπείρωσης και πάλης, με δικαιώματα και πλήρη ελευθερία παρέμβασης και οργάνωσης των εργαζομένων σε όλους τους χώρους δουλειάς. Με δικαίωμα στη συλλογική διαπραγμάτευση και Σύμβαση Εργασίας. Με κάλυψη όλων των εργαζομένων, δικαίωμα ενημέρωσης και συνελεύσεων στους χώρους δουλειάς. Δικαίωμα εργατικού βέτο στις απολύσεις, στους κανονισμούς εργασίας κ.ά. Πλήρες και καθολικό δικαίωμα όλων των συνδικάτων για κήρυξη απεργίας και όλων των μορφών εργατικής αντίστασης και πάλης, χωρίς περιορισμούς.
- **Συνδικάτα ελεύθερα και ακηδεμόνευτα από κράτος-εργοδοσία.** Να καταργηθούν όλα τα νήματα και δεσμά που συνδέουν (και υποτάσσουν) τα εργατικά συνδικάτα με το κράτος, την εργοδοσία, την ΕΕ, τους κάθε λογής καθεστωτικούς μηχανισμούς. Να κατοχυρωθεί η οικονομική αυτοτέλεια των συνδικάτων και να «απεξαρτηθούν» από το «θανάσιμο εναγκαλισμό» των εργοδοτικών, κρατικών ή ευρωπαϊκών παροχών. Να καταργηθεί η δικαστική διαμεσολάβηση και παρέμβαση στην εσωτερική ζωή και τη δράση των συνδικάτων. Συνδικαλιστικό κίνημα ανεξάρτητο από τον ταξικό αντίπαλο, τις κυβερνήσεις, τους μηχανισμούς της εξουσίας.
- **Συνδικάτα με εργατική δημοκρατία, στα χέρια των εργαζομένων.** Με αποφασιστικό ρόλο και ανώτερο όργανο τις Γενικές Συνελεύσεις. Όλες οι αποφάσεις στη βάση. Καμία εργοδοτική, κρατική και δικαστική παρέμβαση. Απλή και ανόθευτη αναλογική στις εκλογικές διαδικασίες. Μορφές οργάνωσης και λειτουργίας με αιρετούς και ανακλητούς αντιπροσώπους σε όλα τα επίπεδα. Όχι στον συνδικαλισμό των επαγγελματιών, των καρεκλοκένταυρων και των υποψήφιων υπουργών και κυβερνητικών στελεχών. Καμία αμοιβή για συνδικαλιστική δράση, ελεύθερη εθελοντική προσφορά και συμμετοχή στα συνδικαλιστικά όργανα.

Η σύγχρονη εργατική τάξη έχει τις προϋποθέσεις να βαδίσει αλλιώς. Υπάρχουν αστείρευτες δυνάμεις, υπόγεια ρεύματα, ταξική στάση και αναζήτηση, τάσεις που «πνίγονται» στη σημερινή κατάσταση, δεν βρίσκουν δρόμους και τρόπους έκφρασης. Το ταξικό καθήκον όσων μιλούν στο όνομα της ταξικής χειραφέτησης είναι να δοκιμάσουν, να τολμήσουν, να δουλέψουν αποφασιστικά για να έρθουν στο προσκήνιο, να εκφραστούν οι δυνάμεις του κόσμου της εργασίας που μπορούν να φέρουν τον κόσμο ανάποδα. Με εκείνα τα εργαλεία - πρόγραμμα, λογική, περιεχόμενο και μορφές- που θα δημιουργήσουν ένα νικηφόρο, πολιτικά επικίνδυνο εργατικό κίνημα, ικανό να βάλει φρένο στην βάρβαρη επίθεση και τις καπιταλιστικές αναδιαρθρώσεις, θα ανατρέψει τις πολιτικές του κεφαλαίου και των κυβερνήσεών του, θα επιβάλει κατακτήσεις, αλλά θα διεκδικήσει και τον πλούτο που παράγει, το τιμόνι της ζωής και της κοινωνίας.

Πηγή: **ΠΡΙΝ**